

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI LAPTÍPUS.

FELKÜLÖS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
ELŐFIZETÉSI ÁR NYELV: HOFFMANN ÉS KRONVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS ELŐFIZETÉSI HÍVATAL: FIAK-UTCA 42.

A nemzetek ligája

Debrecen, január 27.

A párisi békekonferencia első alkotása a mai napon létrejött: délután kimondta a békekongresszus a nemzetek ligájának megalakítását. Wilson 14 pontja közül az egyik a legeszményibb célra törekvő, az emberiség életének alakulása szempontjából a legnagyobb horderejű, élő valósággá válik.

E pillanatban, amikor a szikratáviró révén a magyar sajtó tüneményes gyorsasággal értesítheti közönségét erről a világra szóló eseményről, nem akarunk hangot adni annak a keserű érzésnek, hogy az emberi kultúra egyik legfenségesebb alkotásának teremtő munkájában a magyar nemzet nem működhetett közre. A magyar nemzet, amely elsőnek sietett hódolni a wilsoni elveknek, a mely lerázva magáról a militarizmus jármát, elsőnek helyezkedett a pacifizmus alapjára, nem lehetett ott, ahol a nemzetek szövetségének megalakítását elhatározták. A kultúra legnagyobb műve létrehozásának dicsőségét a győzők maguknak tartották fenn. Ebben tehát meg kell nyugodnunk. De a nemzetek ligájában helyet fog kapni a magyar nemzet is, ehhez kétség nem fér, hiszen ezt a ligát mindazon nemzetek számára teremtették, amelyek békében akarnak élni, amelyek el akarják törölni mindörökké az erőszak uralmát és helyébe a jog és igazság uralmát akarják emelni, amelyek a kultúrnépekkel egyazon közösségben akarnak élni. Lehet, hogy várunk kell, amíg az entente bebocsájt bennünket ebbe a közösségbe, talán vezeklési időt szab reánk a már sirba tett militarizmus bűnei miatt, de mégis csak helyet kapunk a békés népek világ szövetségében.

Az elszigeteltségünk, a kiközösített állapotunk már ma sem áll fenn abban az elkésztető ridegségében, amely egészen az utóbbi napokig nehezedett reánk. Az entente meghallotta a tiltakozó szavunkat, melyet szomszédaink falánksága ellen emeltünk és komoly ítélettel megállította, sőt hátrafelé irányította az országunk testére éhezett erőszakos szomszédot. Elküldte hozzánk szakértő embereit, akik látták, hogy a Duna-Tisza partjain egy kultúr nép lakik, amelyet talpra kell állítani és be kell vonni a kultúr népek nagy birodalmába. Budapest és Newyork között a sajtó hírszolgálatára révén már létrejött a kapocs. A fal, amely Magyarországot ötfélfélszázéve elzárta a világtól, előbb-utóbb mégis csak le fog omlani egészen.

Megalakították a nemzetek ligáját

Newyork, január 27. (A Magyar Távirati Iroda szikratávirata a budapesti szikratáviró állomás útján.)

A nemzetek ligáját ma délután Párisban megalakították.

A történelem egyik legnagyobb nevezetességi eseményét Wilson elnök egyszerű szavai vezették be. Wilson komoly és megilletődött hangon beszélt és kijelentette, hogy az egyszerű nép nevében szólaj fel és mint az ő tolmácsa követeli a liga felállítását, amely talpköve a béke épületének.

A felolvasás alatt néma esend uralkodott és Wilson is sápadtabb volt, mint rendesen. Csaknem gesztus nélkül beszélt, de hangjából a legmélyebb megindulás volt kiérezhető.

Az elnök szavait Clemenceau beszéde követte, aki erősen követelte, hogy a tárgyalások menetét meggyorsítsák.

A kisebb nemzetek képviselői huzzák el a tárgyalások menetét azzal, hogy a különféle bizottságokban helyet követelnek maguknak.

A több mint másfélórás vita folyamán Kanada, Ausztrália, Lengyelország, Belgium, Kína, Szerbia, Görögország, Portugália, a délszlávok, Brazília, Románia és Siam kérték, hogy a bizottságban 1—2 taggal legyenek képviselve. Az európai államok megbízottai külön képviseletet kértek a kártalanítási bizottságban.

Clemenceau válaszában kijelentette, hogy nyilvánvaló, hogy annak az illúzióknak el kell tűnnie, hogy minden kívánatnak eleget tesznek, majd erőteljesen kifejtette a megállapított napirendhez való ragaszkodás szükségességét. Felszólalásával a vitának ez a része befejeződött.

Utána Klotz francia pénzügyminiszter határozati javaslatot nyújtott be, amely magában foglalja a pénzügyi bizottság megalakítását. A javaslat szerint biztosítékok állítandók fel a bizottság határozatainak végrehajtása érdekében.

A javaslat során támadt vita alkalmával a kis nemzetek képviselői szólaltak fel.

Anglia és Amerika együttműködése

Newyork, január 27. A Magyar Távirati Iroda szikratávirata a budapesti szikratáviró állomás útján. A Chicago Daily News-nek táviratozzák Párisból: Napról-napra nő annak a bizonyossága, hogy Anglia és az Egyesült Államok megegyezésre jutottak és minden alapvető kérdésben szorosán együttműködnek. — Mindkét nemzet koncessziókat tett. Az angolok elfogadták a nemzetek ligájának igen fontos részleteire vonatkozó szempontjainkat, valamint mi is megváltoztattuk Angliával szemben elfoglalt régi nézetünket a tengerek szabadságáról.

Az entente gyorsítja a leszerelést

Az entente gyorsítja a leszerelést

Newyork, január 27. (A Magyar Távirati Iroda szikratávirata.) A német hadsereg rohamos felborulása arra kényszeríti az entente-t, hogy megváltoztassa azokat a katonai rendőri intézkedéseket, melyeket a fegyverszünet megkötésekor határoztak el. Wilson erősen sikraszáll azért, hogy az entente megszálló csapatainak létszámát a lehető leghamarább redukálják, mert Anglia és Amerika sürgősen követeli, hogy a csapatokat mielőbb küldjék haza hazájukba.

A háboruban elkövetett jogsértések

London, január 27. A Reuter-ügynökség jelenti: A szövetségesek konferenciája elé terjesztett elhatározások tervezete, mely a hadijog megsértésére vonatkozik, így szól:

Az öt nagyhatalom 2—2 és más még ezután kiválasztandó hatalmak 5 képviselőjéből álló bizottság küldetik ki, hogy megejtsék a vizsgálatokat és ezek eredményéről jelentést tegyenek:

1. A háború okozóinak felelőssége.
2. A hadijog és szokások megsértései, melyeket a német birodalom és szövetségeseinek haderői a szárazföldön, a tengeren és a levegőben a háború alatt elkövettek.
3. A jogsértésekért való felelősség tokozatának megállapítása, amennyiben azok az elengedhetetlen haderők egyes tagjaira vonatkoznak, beleértve a vezérkari tiszteket és más személyeket, bármily magas állásba legyenek is.
4. A törvényszék összeállítása és az eljárás módja a jogsértések megállapításában.
5. Minden más ügy, mely a fentiekkel összefügg és a vizsgálat folyamán felmerülhet és amelyet a bizottság érdemesnek talál arra, hogy egyfontos tárgyává tegyen.

A jóvátételre vonatkozó határozat, melyet a konferencia elé terjesztenek azt tartalmazza, hogy Belgium, Lengyelország, Románia és Szerbia 2—2 képviselőből álló bizottságot küldjön ki, hogy a kártérítés nagyságáról, melyet az ellenséges országoknak fizetniük kell, vizsgálatot folytassanak és arról, hogy képesek-e fizetni ezek az országok.

JURANIA
KEDD, JANUÁR 28.
ARANY EMBER
(MÁSODIK RÉSZ)
5 felvonásban
Előadások: 3, 5 és 7 órákor

APOLLO
KEDD, JANUÁR 28.
Nordliss műsor!
W. PSILANDER
főszereplésével
SZERELMESKEDES
a tanuló 4 felvonásban
EGY BALJÉJSZAKA
vígjáték 5 felvonásban
Előadások: 5 és 7 órákor

Arany Bika mozi
KEDD, JANUÁR 28.
Gunnar Tolnacs
főszereplésével
A KOLJUS GRÓFNŐ
vígjáték 4 felvonásban
Papa majmot vett
vígjáték
Előadások: 5 és 7 órákor

Az entente óvása az erőszakos megszállások ellen

Genf, december 27. A „Temps” azt írja, hogy a szövetséges hatalmaknak az erőszakos területszerzések elleni tiltakozását Wilson javaslatára elküldték a lengyel, cseh, román és jugoszláv kormányoknak.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Az entente intelméről, melyet az erőszakos megszállások ügyében bocsátott ki, illetékes helyen a következő magyarázatot adták:

— Az entente intelve a mai ügyeinkre is vonatkozik és pedig elsősorban a románokra, kiknek tulkapásai meglehetősen recenziust kellettek az entente köreiből. De vonatkozik a cseh-szlovákokra is, akiknek folytonos újabb és újabb követelése és területi igényekben tanúsított állandó elégedetlensége fölötté kellemetlen hatást tett Párisban.

Hága, január 27. A „Morning Post” tudósítója jelenti Párisból: A szövetséges konferenciája megelőző határozatával kapcsolatban kijelenti, hogy minden erőszakos területváltoztatás, amennyiben túlmegy a fegyverszüneti feltételen, jogilag érvénytelen.

Berlin, január 27. Az „Abend” jelenti Genfből: A fegyverszünet önkényes megsértése ellen kiadott entente-nyilatkozat keletkezéséről a következő részleteket tudtuk meg:

Az első impulzust a Magyarországból Párisba hívott Franchet d'Esperay tábornok szóbeli jelentése adta meg, aki a cseh, délszláv és román hadvezetőségekkel szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó határozott utasítások hiányában elutasított minden személyes felelősséget. Franchet d'Esperay hesszasan tanácskozott Wilsonnal.

Az entente tiltakozását már néhány nappal előbb elhatározták volna, de időt akartak engedni a lengyeleknek arra, hogy bizonyos bevégzett tényeket alkossanak. Azok a legutóbbi hírek, hogy a lengyelek hajlandók a német hadvezetőséggel megegyezni, döntő hatást gyakoroltak Wilsonra, aki a figyelmeztető proklamációt fogalmazta és ezt némi stílárius változtatással, melyekkel főleg Olaszország érzékenységére akartak tekintettel lenni, el is fogadták.

Az amerikai szenátus Európa élelmezése ellen

Genf, január 27. Az Europa Press távirati ügynökség jelenti, hogy Wilson javaslata, a melyben 100 millió dollár hitelt kér Európa élelmezésére, az amerikai szenátusban heves ellenzésre talált. Egyes szenátusok annak az aggodalomnak adtak kifejezést, hogy a kért összegnek Európa élelmezésére való felhasználása fentartaná Amerikában a magas élelmiszerárakat s ezáltal az amerikaiak a saját országukban tápot adnának a bolsevizmusnak. Az Ohio állambeli Hardinge szenátor, aki az 1920-iki választás egyik elnökjelöltje, kijelentette, hogy ha nem sikerül 90 napon belül biztos alapot találni a békekötés számára, úgy sokkal nagyobb bajuk lesz az amerikaiaknak a bolsevik fészkeknek saját országukban való elfojtásával, mint az éhező Európa elűtésével.

Cseh-szlovák haditengerészet

Prága, január 27. A cseh-szlovák köztársaság kormánya legújabb rendeletével a cseh-szlovák hadügyminiszterium keretében hadihajózási osztály felállítását rendelte el, amely osztály a cseh-szlovák haditengerészet összes ügyeit vezetni fogja. Hogy mely tengereken fognak lobogni a cseh-szlovák haditengerészet színei, azt egyelőre nem tudják.

Kommunisták világhongresszusa

Bécs, január 27. Párisból táviratozzák: A moszkvai bolsevik kormánynak egy szikratáviratát fogták fel, amelyben Leninnek a világ összes kommunistáit kongresszusra hívják egybe.

Felemelték a gáz és a villany árát

Megdrágultak a vízdíjak A Népház létesítése

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délután 3 órakor Handler Gyula kormánybiztos-főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen elsősorban tudomásul vette a polgármesternek 1918 december haváról szóló jelentését; a belügyminiszter leiratát arról, hogy a Mezőgazdasági r. t.-nak községi adó- és közevetvámmintességet adott; továbbá a kereskedelemügyi miniszter azon értesítését, hogy a keményseprési díjakat 200 százalékkal felemelték és végül a földművelésügyi miniszter leiratát arról, hogy a város tulajdonát képező erdőket a közgyűlés korábbi határozata és az erdőtörvény értelmében állami kezelésbe vette.

Vargha Elemér dr. tanácsnok ezután előterjesztette, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezte ajánlatot tett a Simonyi-utca 2. számú bérház megvásárlására. Javasolja a tanács, hogy a ház eladására 1.500.000 korona kiküldési árban irjanak ki nyilvános árverést. Ugyancsak javasolja a tanács, hogy a város szovát birtokának már régebben elhatározott parcellázása a debreceni kataszteri felmérési felügyelőség tervei alapján megtörténjen, a parcellákra a város nyilvános árverést hirdessen. — A közgyűlés mindkét javaslatot elfogadta.

Bejelentette a tanácsnok ezután azt, hogy a város világítási, közüzemügyi és fuvarozási, valamint tégla- és cserépgyári vállalatainak 1919. évi költségvetése a felügyelő bizottság által letárgyalható nem volt, ezért a tanács csupán a következő három javaslatot terjesztte elő:

1. Miután a világítási üzem költségei a munkabérek emelkedésével 510.000 koronával emelkedtek, a gáz ára köbméterenként 1 koronára, a villany ára kilowattóránként 2 korona 50 fillérre és a motorikus áram 1 koronára emeltessék fel;

2. a köztisztaság fenntartásának költségei szintén nagymértékben emelkedtek, ezért az utcák és terek tisztántartására edőirányzott összeg 180.000 koronáról 240.000 koronára, a pöcegödörök tisztítására szánt 18.000 korona költség pedig 30.000 koronára emeltessék fel;

3. a vízdíjak köbméterenként 1 koronára, az 500 koronánál több jövedelmet nem hajtó házak átalánya 5 koronára, — a város hozzájárulása pedig 44.000 koronáról 90.000 koronára emeltessék fel.

Freund Jenő dr. felszólalására Debreceni Jenő, a világítási üzemek igazgatója kijelentette, hogy míg a munkabérek 1918-ban 688.000 koronát tettek ki, 1918 novemberében már 1.115.000 koronára, 1919-re pedig 1.612.009 koronára emelkedtek, ami évi 510.000 korona különbözetet jelent. Ezenkívül a szénárak és a többi nyerstermények árai is lényegesen emelkedtek, ezért szükséges az egységárak felemelése.

A közgyűlés a tanácsi javaslatokat elfogadta. Az egységárak felemelése azonnal érvénybe lép.

Csűrös Ferenc dr. tanácsnok ezután előterjesztette a debreceni Nemzeti Tanácsnak azt a javaslatát, hogy a munkásság részére Népház emeltessék a Degenfeld-téri 5-6. sz. városi telken 500.000 korona költséggel olyképpen, hogy 1920 novemberre az épület teljesen készen legyen. A jog- és pénzügyi bizottság javasolja a Népház építését, de nem a Degenfeld-téri telken, amely már vásárcsarnok céljaira van kiszemelve, hanem a Péterfia-utca 28. sz. telken ajánlja a Népház létesítését. A Népházban a következő intézmények találná-

nak elhelyezést: a népiórái, munkásközvetítő és lakáshivatal, egy 2500 ember befogadására alkalmas csarnok, négy gyűlésterem, a munkások szabad oktatására szolgáló tanterem, olvasóterem, egy szövetkezeti irodahelyiség, népfürdő, népszálló és népkonyha; a munkásság szervezeteinek hivatalai, a muzeum, a képtár és a közművelődési könyvtár. Miután azonban ez olyan nagyszabású épület emelését kívánja, amely a Péterfia-utcai telken elhelyezést nem találhatna, a tanács azt javasolja, hogy bízzák meg a Népház terveinek elhelyezési lehetőségének és költségvetésének teljes kidolgozásával és utasítsák, hogy a következő közgyűlésen erre vonatkozó javaslatot tegyen.

A közgyűlés így határozott.

Kenézy Gyula dr. indítványára a közgyűlés kimondta, hogy feliratot intéz a kormányhoz az 1907. évi XIX. törvényeknek a bal-esetbiztosítási törvénynek újalkotása érdekében.

A debreceni gyáripárosoknak azt a kérelmét, hogy a város vállalatai 40.000 koronával járuljanak hozzá a polgárorség fenntartásának költségeihez, a közgyűlés teljesítette, ellenben elutasította a közmunkákat előkészítő építési nagybizottságnak azt a kérelmét, hogy az előkészítési munkálatokhoz a város 6000 koronával járuljon hozzá.

A közgyűlés több kisebb ügy tárgyalása után este 6 órakor véget ért.

Ady Endre meghalt

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Ady Endre ma reggel Budapesten a Liget-szanatóriumban meghalt.

Ady Endrét — aki a magyar lírának teljesen új irányt szabott és költeményeivel valóságos lázas forrongási időzött elő a versírásban — évek óta tartó fájdalmas betegség gyötörte. Beteg volt a szíve és az idegrendszer is abnormálisan működött. Kora fiatal-sága óta egész élete kálváriajárás volt a sanatóriumok és fürdőhelyek között és bár a gyógykezelés enyhülést hozott a számára, egészen soha fel nem épült. Hat év előtt rendkívül súlyosra fordult az állapota, akkor is a Liget-szanatóriumban kezelték és hosszú kúrával sikerült is talpraállítani. Mostani súlyos betegsége, amely halálát okozta, a forradalmi kitérősekor kezdődött. Az ország hatalmas átalakulása a fővárosban találta Adyt, a hová a feleségével ment fel Csucsáról, állandó lakóhelyéről. A köztársaság kikiáltása után a Nemzeti Tanácsnak egy nagy küldöttsége kereste fel a beteg költőt és mint a magyarság megújulásának ihletett, lánglelkű prófétáját és hirtetőjét üdvözölte. Hat héttel ezelőtt spanyol influenza támadta meg, amely tüdőgyulladással párosult. Három héttel ezelőtt beszállították a Liget-szanatóriumba, ahol a folytonos betegségtől meggyengült költőt már nem lehetett megmenteni. Ma reggel fél 9 órakor szívszélhűdés ölte meg.

Ady Endre 1877. november 22-én született a szilágymegyei Érmindszent községben. 1896-ban érettségizett a zilahi Wesselényi-telepi gimnáziumban, a jogot Debrecenben, Budapesten és Nagyváradon hallgatta. 1898-tól 1900-ig Debrecenben volt újságíró, azután négy évig Nagyváradon volt a „Nagyvárad Napló” munkatársa, majd a „Szabadság” felelős szerkesztője. 1904. óta Budapesten volt újságíró, közben sokáig tartózkodott Párisban, — itt írta legszebb poémait. Első verskötete „Verseik” címen 1898-ban Debrecenben jelent meg, majd 1903-ban Nagyváradon adott ki verskötetét, 1913-ban pedig Buda-

pesten jelent meg „Uj versek” című kötete, amelyet sorra követtek a „Vér és arany” és a többi halhatatlan munkái. Szerkesztője volt a „Nyugat”-nak, munkatársa a „Világ”-nak és a „Pesti Napló”-nak. Elbeszélő munkákat is írt, de a prózája is lírával és költészettel volt telve. A versírásban egészen új, hangjában és irányában forradalmi, formájában szokatlan iskolát teremtett meg, amelynek számos követője és — epigonja is akadt. — Első forradalmi megnyilvánulása ennek az iskolának a nagyváradi „Holnap”-társaság volt; ettől kezdve Ady az irodalmi támadások koncentrikus célpontja volt és bár lírája magyarább és tisztább volt, mint bármely magyar versíróé, az ellene indított hadjárat 1915. és 1916-ban személyes éltívű fajult. Ez és a katonaság által történt üldözésszerű vexálása rendkívül elkeserítette és sietette katasztrófáját, de még megérhette azt az elégtételt, hogy költészetében lefektetett eszméi diadal-maskodtak abban a Magyarországon, amelyet minden kozmopolizmusa mellett is nagy odaadással és lángoló hevülettel szeretett.

A temetés szerdán délután 2 órakor lesz a Nemzeti Múzeum oszlopcsarnokából. — A kormány a nemzet halottjának tekinti Adyt és az állam költségén temeteti el. A temetésen Kunfi Zsigmond közoktatásügyi miniszter fogja képviselni a kormányt. A főváros díszsírhelyet ajánlott föl Ady hamvai részére a Kerepesi-úti temetőben.

A politika eseményei

A függetlenségi miniszterek felajánlották lemondásukat

Budapesti tudósítónk táviratozza: *Baloghy Ernő, Buza Barna, Juhász-Nagy Sándor, Nagy Vince és Vass János* miniszterek ma délután megjelentek *Károlyi Mihály* köztársasági elnöknel és *Berinkei Dénes* miniszterelnöknel és bejelentették, hogy a függetlenségi pártból történt kiválásuk következtében *rendelkezésre bocsátják miniszteri állásukat*. Az elnök és a miniszterelnök kijelentették a minisztereknek, hogy *lemondásukat nem fogadják el*.

Uj államtitkár

A Pol. Hir. jelenti, hogy *Baloghy Ernő* közlelmzési miniszter ajánlatára a közlelmzési miniszterium adminisztratív államtitkárává *Marschalkó János dr.* kúriai bírót fogadják kinevezni.

Andrássy svájci útja

A Pol. Hir. a különböző hírekkel szemben kijelenti, hogy *Andrássy Gyula* gróf nem kért utlevelet és a kormány tudta nélkül utazott Svájcba.

A miniszterelnöki sajtóosztály kibővítése

A kormány ma este 7 órakor *Berinkei Dénes* miniszterelnök elnöklésével *minisztertanácsot* tartott, melyen adminisztratív ügyekkel és a miniszteriumok státuszrendezésével foglalkozott. Szó volt a miniszterelnökség sajtóirodájának tetemes kibővítéséről is. A sajtóirodából egy *információs irodát* szándékoznak kiszakítani és mivel ennek a nagy apparátusnak vezetését a sajtófőnök egymaga nem láthatná el, a kormány hír szerint *Herczeg Géza* hírlapíró fogja mellé kinevezni második osztályfőnökké, miniszteri tanácsosi ranggal.

Az erdélyi nagy sztrájk véget ért

A románok új demarkációs vonala - Kolozsvárot megint erőszakoskodnak a románok

Kolozsvár, január 27. *Neculcea* tábornok áthelyezése még súlyosabb helyzetbe hozta a magyarságot. Holban hadosztályparancsnok, főleg pedig *Mosoiu* ezredes, egész sor tilalmat adott ki, amelyek növelték a lakosság izgalmét. A vármegye és a város tisztviselőitől az eskü letételét követelték s amikor a tisztviselők ez ellen tiltakoztak, felváltották őket. Két nap mulva az egész közigazgatás felmondta a szolgálatot. Minthogy a parancsnokság tovább is ragaszkodott az eskü letételéhez, a vasuti műhely munkásai sztrájkba léptek. Nyomban csatlakoztak hozzájuk az erdélyi román vasutasok, valamint az állami, a törvényhatósági, a posta- és a vasuti tisztviselők. Az iskolákat bezárták, ugyancsak az üzleteket is. Erdély területén 60,000 munkás sztrájkolt.

A ma érkezett hírek szerint a románok *Apáthy István* főkormánybiztoszt szabadon bocsátották és megígérték a terrorisztikus intézkedések megszüntetését. Letmondták a tisztviselők esküvételéről és kijelentették, hogy a demarkációs vonal tekintetében alávetik magukat az enlfente parancsának. A sztrájk erre megszűnt.

Kolozsvárot nagy az elkeseredés a románok ellen, akik naponta 30—35 embert börtönöznek meg. A várost éhínség fenyegeti, mert a románok az élelmiszereket Romániába vitték. A városban 6000 ember van munka nélkül.

Az új demarkációs vonal Erdélyben

Nagyvárad, január 27. A románok szombaton egy volt osztrák-magyar hadsergebelti tiszt személyében parlamentért küldtek a magyar előcsapatok parancsnokságához, aki tudtul adta, hogy a románok új demarkációs vonalat állapítottak meg, amely *Bánffyhyunad* és *Kissebes* közt húzódik. A románok visszavonulásuk alkalmával *Csucsá* és *Bánffyhyunad* között felrobbantották a síneket.

A románok újabb erőszakosságai

Kolozsvár, január 27. A Kolozsvárra érkező francia összekötő tisztet a kolozsváriak ünnepélyesen akarták fogadni, de a román katonaság a gyülekező néptömeg felé *sortűzel* adott a levegőbe. — amint mondták — hogy megijesszék a népet. A lövöldözésre a tömeg egyik része szétvált, a másik része pedig a *Newyork-szálló* elé vonult. Itt azonban újabb *sortűzzel szétkergették őket*. Az utcán mindenkit megállítanak, megintoznak, az órákat és értéktárgyakat elveszik az emberektől. Aki ellenkezik, azt puskatűssel ütik.

Parasztlázadás Romániában

Bukarest, január 27. Romániában parasztlázadás tört ki, mely a városi lakosságot fenyegeti. A lázadó parasztok a városokba esődiúlnak. *Bukarestben szombaton és vasárnap véres összetűzések voltak. A helyőrségi csapatok legnagyobb része a lázadókhöz pártolt át.* A kormány válságos helyzetbe jutott. Az utcákon gépfegyverek vannak felállítva.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Budapestre érkezett megbízható értesülések szerint a román követség által kiadott cáfolat nem mindenben fedi a tényeket. *Bessarabia keleti részén tényleg voltak komoly forradalmi mozgalmak, melyeket csak az ott levő francia katonaság segítségével lehetett elfojtani. Nagyarányú parasztlázadásról azonban nincs szó,* mert az egész ország szociáldemokráciája a január 27—28-iki választásokra készül.

Majláth püspököt Gyulafehérvárott internálták

Budapesti tudósítónk táviratozza: *Persian* Ádám, a katolikus ügyek kormánybiztosa hivatalos értesítést kapott a románok részéről, amely szerint *Majláth Gusztáv erdélyi katolikus püspököt karhatalommal Gyulafehérvárra vitték, ahol internálták.* Majláth püspök nem hagyhatja el a várost és egyházmegyéjével írásbeli uton sem érintkezhetik, vagyis papjaihoz és híveikhez nem juttathatja el főpásztori levelét.

A csehek megszállták Ózdot

A gömörmezei *Putnokról* jelentik: A cseh-szlovák csapatok *Gömörmezejét* az *Osgyán—Rimaszombat—Bátka—Tornaújfa—Szin* vonalig szállították meg és ezen alul nem is szándékoznak lejebb vonulni. Ellenben *Borsodmegyében már megszállták Rudabányát*, az osztrák államvasutak resicabányái gyárainak nagyjelentőségű vaskőbányáit és meg fogják szállni *Ózdot*, a *Rimamurány—Sálgótarján*i részvénytársaság hatalmas vasműtelepét is.

Tüntetés Kassán a csehek ellen

Miskolc, január 27. *Kassáról* jelentik, hogy az ottani színházban pénteken este nagy tüntetés volt. Az előadás alatt a színpadon elhelyezett nemzetiszíni zászló harása alatt a közhírség *trenetikus erővel abcugolta a cseh-szlovák köztársaságot*. A város polgársága erősen éltéli a városi tisztviselőket, akik az első s óra rendelkezésére bocsátották magukat a cseh-szlovák uralomnak, amire pedig mint a város választott tisztviselőinek nem volt soha szükség. Hangoztatták, hogy a városi tisztviselőknél épp úgy kellett volna eljárniuk, mint a megyeiek tették, akik egyértelműen megtagadták a hűségeskü letételét. Erdékes, hogy a csehek egyedül *Blanár Béla* polgármestert szabadságolták, aki pedig az egyedüli tót a városi tisztviselők között.

A gráciak és a nyugati megyék

Grác, január 27. Tegnap délelőtt a *Freiheitplatzon* a német-osztrák haza híveinek politikai egyesülete tüntető gyűlést rendezett a nyugatmagyarországi németeknek Német-Auszriához való csatlakozása érdekében.

Szorb zászlóalj Fiumében

Zágráb, január 25. *Fiuméből* jelentik: A Fiumében parancsnokló francia tábornok táviratot kapott az entente főparancsnokságtól, melynek értelmében az olaszoknak két zászlóalj kivételével, vissza kell vonniuk csapataikat Fiuméből. A városparancsnokság egy bizottságot alakított, mely a Fiumében elhelyezett

csapatok parancsnokaiból áll. A Portoróban tartózkodó szerb zászlóaljat Fiuméba vezényelték. A szerbeket teljes jogú tagokként veszik fel az összes nemzetközi bizottságokba.

Wilson és Lloyd George válasza a magyarországi protestánsoknak

Budapesti tudósítónk táviratozza: Kovács István dr., a protestáns ügyek kormánybiztosa január 24-iki kelettel táviratot kapott a magyarországi protestáns egyházaknak Hágában tartózkodó kiküldötteitől, hogy Wilson elnök és Lloyd George miniszterelnök jóakaratu választ küldött a magyarországi protestáns egyházak memorandumára. A válaszok utban vannak Budapest felé.

„Kémet“ fogtak Nyirbátorban

Négy napig gyötörték a kormány megbízottját

Nyíregyházáról jelenti tudósítónk: A magyar kormány csereügyletek lebonyolításának előkészítésével bízta meg Száva Gábor dr. mérnököt, aki kormányunk és a bécsi kormány között megállapodást létesített arra, hogy mi adunk Német-Ausztriának szeszt, bort, borpárlatot, napraforgóolajat, nyersbort, amivel szemben kapunk petroleumot, szén, textilárut, gépeket, gazdasági felszereléseket.

Száva Gábor dr. ezzel a megbízással ment Szabolesba, amelynek sok terménye alkalmas a csereforgalomra. Debrecenből Nyirbátorba ment Száva dr. és a Bóni-gyártelep vezetésével tárgyalt a kormány megbízása alapján.

Mikor a gyárban befejezte a tárgyalást, lakására indult. Késő este volt már és épen a szálló elé ért, amikor egyszerre polgárok fogták körül, letartóztatták és bekísérték a csendőrségre. Ott vallatásra fogták mint cseh kémet. Hiába tiltakozott a vád ellen, hasztalan mutatta meg hivatalos iratait, nem használt: Zsindely István dr. parancsnok megmozdította, pörére vetköztette és azután lezárták egy fűtetlen, piszkos tömlőbe, ahol négy teljes napot töltött el.

A polgári vallatás után Asztalos csendőrmester vette kezelés alá s bár semmiféle konkrét adat nem volt ellene, ott tartották abban a tömlőben, amelyben kőbor, tolvaj cigányokat szoktak tartani. Sem szabadlábra nem helyezték, sem az államügyészségnek át nem adták, dacára annak, hogy a letartóztatott mérnök többször és erősen követelte, hogy vigyék be Nyíregyházára.

Négy napig tartott ez a brutális sanyargatás. Négy nap után megjött Nyirbátorba az államrendőrség távirata, amely Száva Gábort igazolta és Virányi Sándor főszolgabíró maga ment a tömlőbe bocsánatot kérni Szávától, aki előtt a kormánybiztos is sajnálkozásának adott kifejezést a történet felett.

Mindezzel azonban Száva Gábor nem elégedett meg, hanem hivatalos hatalommal való visszaélés és személyes szabadság megsértése miatt följelentést tett az ügyészségen a Bóni-gyártelep igazgatója, Zsindely hadnagy és Asztalos csendőrmester ellen.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség 18. sz.
Nyomda 18. sz.

150 vagon szénét kap Lupényből a debreceni üzletvezetőség

Ismeretes, hogy az erdélyi bányászok által a nagyszabedű román kormányzótanács-hoz benyújtott memorandum egyik követelése az volt, hogy a szilvölgyi szénbányák termelésének fele a magyar kormány adassék át. A budapesti jelentések hírül adták, hogy a román kormányzótanács a sztrájkolók követeléseit elfogadta, aminek első következménye az, hogy Lupényből még a holnapi nap folyamán 600 vagon szén indítanak utba Budapestre.

Értesülésünk szerint a debreceni máv. üzletvezetőség, — amely a vonatjáratoknak a szénhiány miatt történt korlátozása óta állandóan érintkezésben van az illetékes tényezőkkel, hogy a forgalom visszaállítására szénét kapjon — ma arról kapott közlést a kereskedelmi minisztériumtól, hogy a 600 vagon lupényi szénből 150 vagon a debreceni üzletvezetőség rendelkezésére bocsátanak és intézkedés történik, hogy ez a 150 vagon szén az üzletvezetőség szénraktáraiba szállítsák. Ezzel egyidejűleg azt az értesülést is kapták, hogy a magyar kormány sikeresen a cseh-szlovák kormánnyal a szénszállításra vonatkozóan megegyezésre jutott és így kilátás van arra, hogy az ország szénellátása rövidesen javulni fog.

Ezzel természetesen velejár majd a vasúti forgalom újabb megjavítása és így nem valószínű, hogy egy-két héten belül újból naponta fog közvetlen vonat közlekedni Debrecen és Budapest között.

Hét osztályos felső polgári iskola Debrecenben

A debreceni földmivestanács ülése

A debreceni földmivestanács vasárnap délelőtt 11 órakor ülést tartott, melyen a debreceni polgári iskolai tanárok küldöttsége nevében Nagy József előterjesztette az Országos Polgári Tanáregyesület Tiszavidéki Körének javaslatát, hogy Debrecenben hét osztályos gazdasági felső polgári iskola állítsák fel. Az elméleti oktatás egyelőre, épület hiányában, az üresen álló huszárlaktanyában folya, míg a gyakorlati kiképzésre a H. o. gazdasági ismételő iskola volna felhasználható.

Ecsedi István örömmel üdvözlöi a polgári iskolai tanárok eme beadványát, mert itt az ideje, hogy intelligens földmivészeket neveljünk, hiszen a jövő Magyarország épen az állam földművelő lakosságán fog nyugodni. De a gazdasági oktatást teljesen gyakorlati alapra kell fektetni. Ezért még átmenetileg sem helyes elhárítani az oktatás kettéválasztását, hanem a huszárlaktanya helyett átmenetileg a meglévő gazdasági ismételőiskolát kell felhasználni e célra. A tanyákon és vidéken lakó szegényebb gazdák és vagyontalan földműves munkások gyermekei részére az iskolát bentlakásos kell összekötni, de úgy, hogy a növendékek munkájuk után ingyenes ellátásban és oktatásban részesüljenek. Ez pedig gyakorlati képzés mellett állami és városi segítség útján meg is valósítható.

Vásáry József javaslatára a földmivestanács egy ilyen gyakorlati irányú felső polgári iskola felállítására iránt sürgős beadványban keresi meg a városi tanácsot.

A földmivestanács foglalkozott a városi törvényhatósági közgyűlés feloszlatásának

kérdésével s többek felszólalása után az elnök a következő határozati javaslatban foglalja össze az elhangzott véleményeket:

„A földmivestanács foglalkozott a városi törvényhatósági közgyűlés feloszlatásával. Szükségesnek tartja a törvényhatósági közgyűlésnek a haladó kor szellemében, a néptörvények alapján tartandó választás szerinti való újjászervezését. — Addig azonban, míg ez lehetségessé válik, nem tartja helyénvalónak az erőszakos feloszlatást. Amennyiben ez mégis megtörténne, a földmivestanács követeli, hogy az új átmeneti törvényhatósági közgyűléshez az összes társadalmi osztályok — mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, szellemi és testi munkások — számarányuk szerint, választás után legvenek képviselve, nem pedig forradalmi pártok szerint, mert a törvényhatósági közgyűlés a város összes lakosságának érdekeit képviseli.

Vásáry József előadásában foglalkozott ezután a földmivestanács a nagyarányú gazdasági mozzalattal, melyet a Hajdúvármegyei Földműves Népszövetség képvisel. A földmivestanács a csatlakozást a legközelebb összehívandó nagygyűlésen kívánja kimondani.

A földmivestanács több kisebb gazdasági ügy mellett a belső rend és a termelés biztosításának kérdésével foglalkozott még, amelyet a legközelebbi ankétán kíván részletesen tárgyalni.

A város eltörölte a fakompetenciát

A törvényhatósági bizottság közgyűléséből

Tudvalevő, hogy a városi tanács elhatározta a háztulajdonosok fakompetenciájának eltörölését. Ma került ez a javaslat a városi törvényhatósági bizottságának közgyűlése elé. Tatay Zoltán dr. aljegyző ismertette a tanács javaslatát. E szerint a polgári tüzfűtő-üzemeltetés eltörölése 700,000 korona évi bevételt többet jelent a városi házipénztárnak, ezért a tanács indítványozza, a kompetenciának 1919. január 1-től való eltörölését, azzal, hogy ez az eltörölés nem érinti az 1918-évre esedékes, de még ki nem adott fűtőüzemeltetést.

Suhaida Béla a javaslatot igazságtalannak tartja. Utal arra, hogy a háztulajdonosok igen nagy terheket kénytelenek viselni és a lakbérrendeletek is megkötik a kezüket, nem tartja tehát méltányosnak, hogy ezt a kedvezményt is elvonják tőlük.

Freund Jenő dr. elfogadja a javaslatot, mert enki ebben a városban külön előnyököt nem élvezhet. A háztulajdonosok néposztálya is visel minden terhet és a vízdíjakat és esatonadíjat a háztulajdonosok a lakókra hárítják át.

Balogh István szerint a fakompetencia annyira szoros tulajdonjogi tartozéka a háztulajdonosoknak, hogy elvonása a magántulajdon megbotyogatását jelentené és azt volna kénytelen követelni, hogy ebben az esetben mindenképp, még a tisztviselőktől is vonassék meg mindennemű fakedvezmény.

Patay István felszólalása után Handler Gyula kormánybiztos kijelentette, hogy ő kérte a kompetencia eltörölését, kérte pedig azért, mert a jogegyenlőség korszakában a vagyon kiváltságot figyelembe venni nem lehet. A jelen idők szelleme megköveteli, hogy mindenképp intézményesen gondoskodjanak, de nem lehet azt mondani, hogy akinek van, az még többet kapja, de a szegény semmit se. Kéri a javaslat elfogadását.

Ungár Jenő az összes fakedvezmények megszüntetését indítványozta. Freund Jenő dr., Zelinger Ede, Szántó Győző, Balkányi Miklós dr. felszólalása után a közgyűlés névszerű szavazással 29 szavattal ellenében 39 szavattal elfogadta a tanács javaslatát és ezzel kimondta a fakompetencia eltörölését.

Balogh István ezzel kapcsolatban két indítványt tett. Első indítványát, hogy a háztulajdonosoknak rendes áron olyan mennyiségű fűtő, amit a fakompetencia kitért, elsőbbségi jog

biztosítottassék, a közgyűlés 30 szóval 28 ellenében elvetette. Azt a másik indítványát, hogy a tisztviselői lakodalmat eltöröltessék, egyhangúlag elvetette a közgyűlés.

Debrecenben elfogják a 21-es honvédek sikkasztóját

Bárdos Kálmán zászlós a rendőrségen

Megirtuk annak idején, hogy Kolozsvár katonai kiürítése előtt a 21-es honvédegyalozred Bárdos Kálmán nevű zászlósa elcsikkasztotta az ezred 300,000 koronáját és hogy ezt a sikkasztó zászlóst Debrecenben keresik.

A sikkasztásnak az a története, hogy a mikor a románok megkezdtek Erdély felé való előnyomulásukat, az erdélyi ezredek ellentársa szervezkedtek. A kormány erre a célra nagyobb összegeket adott ki az erdélyi ezredeknek, így a 21-eseknek is 300,000 koronát. Az ezredparancsnokság a pénz folyvételével Bárdos Kálmán zászlóst bízta meg, aki át is vette az összeget az Osztrák-Magyar Bank kolozsvári fiókjánál, de nem szolgáltatta be, hanem megszökött.

A parancsnokság feljelentésére a sikkasztót országsszerte körözték, január elején pedig a kolozsvári rendőrség egy marosvásárhelyi közlés alapján arról értesítette a debreceni rendőrséget, hogy a sikkasztó zászlós Debrecenben Farkas Ferenc főpincér Csapó-utcai lakásán bujkál. A debreceni rendőrség akkor nyomozott is, de Bárdost a jelzett helyen nem találta meg, Farkasról pedig beigazolódott, hogy a sikkasztóval nem áll semmiféle összeköttetésben.

A nyomozást azonban nem szüntették meg és az egyik detektív már napok óta megfigyelt egy rendkívül elegáns alhadnagyot, akire Bárdos személyelírása teljesen ráillett. A detektív megállapította, hogy az alhadnagynak semmiféle foglalkozása nincs és mégis nagylábon él. Sikertült sok terhelő adatot összegyűjteni és vasárnap délelőtt letartóztatta.

A rendőrségen az alhadnagy tagadta, hogy azonos lenne a sikkasztóval, de Bárdos Kálmán 21-es zászlós névre kiállított katonai igazolványokat találtak nála és a körözvényben foglalt személyelírás is kétségtelenné teszi, hogy a 21-es gyalogezred sikkasztóját sikerült elfogni. Az iratokon kívül 20,000 korona készpénzt és egy nagy összegről szóló takarékbetét könyvet találtak nála.

Az alhadnagyot szembesíteni fogják a 21-es gyalogezred Debrecenben tartózkodó tisztjeivel, hogy így a személyazonosságát kétségtelenül megállapítsák.

Leverték a portugál rojalistákat

Amsterdam, január 27. A lisszaboni forradalmárokat a Monte Santo magaslatról elűzték. Egy másik lisszaboni híradás szerint a royalisták ellen harcölök a hadsereg és haditengerészet tagjaiból és a felfegyverzett polrokból állanak. A harcban a köztársaságiak győztek.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a küzdelem a köztársaságiak győzelmével végződött. Arra számítanak, hogy Oporto az egyre szorosabbra való körülzárolással szemben nem tarthatja magát.

Páris, január 27. A lapoknak jelentik Madridból, hogy Manuel király Spanyolországban vagy Portugáliában van. Lisszaboni távirat szerint Aires Omblast, a király egyik meghatalmazottját, a Monte Santon megölték.

HIREK

00

A Magyar Távirati Iroda szikratáv-iratai Amerikából. Budapesti tudósítók táviratozza: Creel György, az amerikai sajtószolgálat szervezője, tegnap tanácskozott Gellért Oszkárral, a miniszterelnöki sajtóosztály főnökével, Németh Alfréd dr. miniszterelnökségi osztálytanácsossal, a Magyar Távirati Iroda vezetőjével, Veress Mihály posta-kormánybiztossal és Hollósz Józseffel a posta- és táviró vezérigazgatójával a magyar sajtó dróttalan táviró-hírszolgálatának kérdéséről. Az amerikai gyors és alapos munkának és a budapesti radio-állomás kiváló teljesítő képességének élénk bizonyossága, hogy a megbeszélés nyomán a Magyar Távirati Iroda már abban a helyzetben van, hogy amerikai sajtónak a békekonferenciáról szóló fontos táviratait a magyar sajtónak közvetítheti. A párisi békekonferenciáról szóló mai tudósítunkban már olvashatók a Magyar Távirati Iroda radiogramjai is.

A református presbitérium Juhász-Nagy Sándor igazságügyminiszterhez. A debreceni református egyház presbitériuma vasárnap délelőtt Márk Endre és Diecső József elnöklésével ülést tartott, amelyből lelkes hangú távirattal üdvözölték Juhász-Nagy Sándort, az egyház főjegyzőjét, igazságügyminiszterré történt kinevezése alkalmából. A gazdasági bizottság előterjesztésére az egyház tisztviselőinek 300, a szolgálatmennyiségnek 200 korona soron kívüli drágasági segélyt engedélyezett, kivette az esküt a gazdasági bizottság új elnökétől, Nagy Józseftől és Miklósa polgári iskolai segédtanítónőtől, ezenkívül pedig több kisebb ügyet intézett el.

Városítják a Hitelintézet zálogházát. Debrecen város tanácsa ma délelőtt Handler Gyula kormánybiztos elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen a közgyűlés tárgyait készítették elő. Magoss György dr. tiszti főügyész a napirend során bejelentette, hogy a Takaré- és Hitelintézet felosztja zálogintézetét és így a város zálogház nélkül marad. Javasolja tehát, hogy a város vegye át a zálogházat, amely ugyan nem hajtana több jövedelmet, mint amennyi a költségek fedezésére szükséges, de fentartására a szegény néposztály szempontjából szükség van. A tanács magáévá tette a főügyész előterjesztését és megbizta Csóka Samu polgármesterhelyettesre, hogy ebben az ügyben lépjen érintkezésbe a Takaré- és Hitelintézet igazgató-ságával.

Az Epres-kerten lesz a debreceni repülőtelep. A 3. számú repülőcsoporthoz, mint már megirtuk, Debrecenben helyezik el. A repülőcsoporthoz parancsnoksága azzal a kéréssel fordult a városhoz, hogy a repülőtér céljaira az Epres-kert mellett 92 hold terület engedjen át, a 300 főnyi legénység elhelyezésére pedig a Ghillányi-laktanyát és a régi csapatkórházat adja át. A törvényhatóság mai közgyűlése a tanács javaslatára úgy határozott, hogy a 92 hold területet 10 évre, a két épületet pedig arra az időre engedi át a repülőcsoporthoz, amíg ez épületeket az állam, amelynek iskolái célokra a két épületet a város már felajánlotta, igénybe nem veszi.

A város nem emeli a katonai szállásdíjakat. A debreceni szállodások és vendéglősök azzal a kéréssel fordultak a városhoz, hogy a katonai szállásdíjakat emelje fel. A törvényhatósági bizottság mai közgyűlése ezt a kérelmet, tekintettel arra, hogy a szállásdíjak 1917-ben már felemeltettek és nagy terhet rónak a városra, elutasította.

Napratorgó a címe Krudy Gyula legújabb, rendkívül érdekes regényének. Ára a számtalan képpel tarkított vaskos kötetnek 18 korona és 10% felár. Kapható: Hegedűs és Sándor részvénytársaság könyvesboltjában. Telefon 54.

A Jogász- és Tisztviselői Kör vasárnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését. Az újonnan megválasztott tisztikar és választmány névsora a következő: Elnök: Szilágyi Imre, igazgató-alelnök: Tóth Aurél, alelnök: Nagy József, titkár Ruzska István dr., pénztáros Pápay János, ügyész Maigner Artur dr.; választmányi tagok: Berks Lajos, Borzsovay Jenő dr., Bernolák Nándor dr., Daróczy József, Garda Dezső, Géhl György, Gergics Károly, Hetey Károly, Hódy Béla dr., Materny Lajos, Majerszky Mihály, Miskolczy Jenő, Öreg Béla dr., Réczey Sándor, Rézler Ervin, Skrovina József, Soltész Endre, Szarukán Zoltán, Seiwert Ede, Szekér Ernő, Szivér Elemér, Szoboszlai Sándor, Unger Gusztáv, Wilhelms Emil; számvizsgálók: Ferenczy Viktor, Klimó Agoston, Bodrossy Dénes.

Változás a Pesti Napló vezetésében. Budapesti tudósítók táviratozza: Liptay Imre megvált a Pesti Napló felelős szerkesztői tisztétől, amelyet máától kezdve Mester Sándor tölt be. Mester Sándor, a magyar újságíró-társadalom általánosan becsült kiválósága, éveken át volt felelős szerkesztője a Pesti Naplónak.

Szabad Iskola. Kedden este 6 órakor a kollégium dísztermében fejezi be R. Kiss István dr. a magyar fajról tartott előadását. Ez alkalommal kimutatja, hogy a vérkeveredés folytán hogyan alakult nyelvünk s miként változtak a magyar faj szellemi és testi tulajdonságai. Az érdekes előadásra felhívjuk a nagyközönség figyelmét. A Szabad Iskola előadásait ezután a kollégium dísztermében tartja meg.

Kereskedelmi irányú továbbképző tanfolyam. A helybeli felső kereskedelmi iskola tervbevette egy kereskedelmi irányú továbbképző tanfolyam rendezését, amelynek célja, hogy olyanoknak, akik felső kereskedelmi iskolai vagy középiskolai érettségi bizonyítványt szereztek, vagy ezzel egyenrangú mezőgazdasági vagy ipari szakiskolát végeztek, továbbá valamely tisztképző iskolát végeztek, vagy pedig a háború alatt tiszti rangot értek el, továbbá tényleges és tartalékos tisztek, valamint tanítói oklevéllel bírók, vagy pedig ugyanilyen előképzettséggel bíró kereskedelmi alkalmazottak a kereskedelmi jellegű szaktudást elsajátítsák, illetve ebben magukat továbbképezzék. — A tanfolyamra mind férfiak, mind nők felvehetőek, ha a fenti előképzettség valamelyikével bírnak. A tanfolyam legalább 20 jelentkező esetén f. évi február hó 1-én nyílik meg és tart f. évi június hó 30-ig. Az előadások ideje a délutáni órákban lesz. A tandíj 200 korona, beíratási díj 50 korona, ezek a díjak egy összegben a beíráskor befizetendőek. Felhívtnak mindazok, akik a tanfolyamon részt akarnak venni és a fentebb körülírt előképzettséggel bírnak, hogy felvételük végett az előképzettségüket és foglalkozásukat igazoló okmányokkal a felső kereskedelmi iskola igazgatójánál hétköznapokon délelőtt 11—12 óra között a Piac-utca 8. szám alatti igazgatói irodában jelentkezzenek. Az igazgatóság.

Nyilatkozat. A következő sorok közlésére kértünk fel: A napokban nem egy újság közölte azt a hírt, hogy Tiszadobon én bujtogattam fosztogatásra a népet s ennek következtében lett kirabolva a gróf Andrássy Gyula kastélya is. Eltekintve attól, hogy a kastély kifosztása 1918. november elején történt, én pedig a múlt év nyaratól elsősorban december 18-án voltam kinn Tiszadobon, a debreceni kerületi karhatalmi parancsnok, Buday őrnagy által a helyszínen megtartott vizsgálaton megállapítást nyert, hogy a vád valótlan. A forradalom óta rólam kolportált s egyéni és közhivatalnoki reputációmát mélyen sértő abszurd rágalmak abban találják magyarázatukat, hogy a vármegyében igen szép számban található reakciós elemek szociáldemokrata voltom miatt leplezetlen ellenszenvvel viseltetnek velem szemben s alapos gyanu van arra, hogy ellenem tervszerti haj-

csapatok parancsnokaiból áll. A Portoróban tartózkodó szerb zászlóaljat Fiuméba vezényelték. A szerbeket teljes jogú tagokként veszik fel az összes nemzetközi bizottságokba.

Wilson és Lloyd George válasza a magyarországi protestánsoknak

Budapesti tudósítónk táviratozza: Kovács István dr., a protestáns ügyek kormánybiztosa január 24-iki kelettel táviratot kapott a magyarországi protestáns egyházaknak Hágában tartózkodó kiküldötteitől, hogy Wilson elnök és Lloyd George miniszterelnök jóakaratu választ küldött a magyarországi protestáns egyházak memorandumára. A válaszok utban vannak Budapest felé.

„Kémet” fogtak Nyirbátorban

Négy napig gyötörték a kormány megbízottját

Nyiregyházáról jelenti tudósítónk: A magyar kormány csereügyletek lebonyolításának előkészítésével bízta meg Száva Gábor dr. mérnököt, aki kormányunk és a bécsi kormány között megállapodást létesített arra, hogy mi adunk Német-Ausztriának szeszt, bort, borpárlatot, napraforgóolajat, nyersbőrt, amivel szemben kapunk petroléumot, szenet, textilárut, gépeket, gazdasági felszereléseket.

Száva Gábor dr. ezzel a megbizatással ment Szabolcsba, amelynek sok terménye alkalmas a csereforgalomra. Debrecenből Nyirbátorba ment Száva dr. és a Bóni-gyártelep vezetésével tárgyalt a kormány megbízása alapján.

Mikor a gyárban befejezte a tárgyalást, lakására indult. Késő este volt már és épen a szálló elé ért, amikor egyszerre polgárorok fogták körül, letartóztatták és bekisérték a csendőrségre. Ott vallatásra fogták mint cseh kémeket. Hiába tiltakozott a vád ellen, hasztalan mutatta meg hivatalos iratait, nem használt; Zsindely István dr. parancsnok megmozdította, pörére vetköztette és azután lezárták egy fűtetlen, piszkos tömlősbe, ahol négy teljes napot töltött el.

A polgárori vallatás után Asztalos csendőrmester vette kezelés alá s bár semmiféle konkrét adat nem volt ellene, ott tartották abban a tömlőben, amelyben kóbor, tolvaj cigányokat szoktak tartani. Sem szabadlábra nem helyezték, sem az államügyészségnek át nem adták, dacára annak, hogy a letartóztatott mérnök többször és erélyesen követelte, hogy vigyék be Nyiregyházára.

Négy napig tartott ez a brutális sanyargatás. Négy nap után megjött Nyirbátorba az államrendőrség távirata, amely Száva Gábort igazolta és Virányi Sándor főszolgabíró maga ment a tömlőbe bocsánatot kérni Szávától, aki előtt a kormánybiztos is sajnálkozásának adott kifejezést a történetek felett.

Mindezzel azonban Száva Gábor nem elégedett meg, hanem hivatalos hatalommal való visszaélés és személyes szabadság megsértése miatt följelentést tett az ügyészségen a Bóni-gyártelep igazgatója, Zsindely hadnagy és Asztalos csendőrmester ellen.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség 18. sz.
Nyomda 18. sz.

150 vagon szenet kap Lupényből a debreceni üzletvezetőség

Ismeretes, hogy az erdélyi bányászok által a nagyszebeni román kormányzótanács-hoz benyújtott memorandum egyik követelése az volt, hogy a zsilvölgyi szénbányák termelésének fele a magyar kormánynak adassék át. A budapesti jelentések hírül adják, hogy a román kormányzótanács a sztrájkolók követeléseit elfogadta, aminek első következménye az, hogy Lupényből még a holnap nap folyamán 600 vagon szenet indítanak utba Budapestre.

Értesülésünk szerint a debreceni máv. üzletvezetőség, — amely a vonatjáratoknak a szénhiány miatt történt korlátozása óta állandóan érintkezésben van az illetékes tényezőkkel, hogy a forgalom visszaállítására szenet kapjon — ma arról kapott közlést a kereskedelmi minisztériumtól, hogy a 600 vagon lupényi szénből 150 vagont a debreceni üzletvezetőség rendelkezésére bocsátanak és intézkedés történik, hogy ez a 150 vagon szén az üzletvezetőség szénraktáraiba szállítsassék. Ezzel egyidejűleg azt az értesülést is kapták, hogy a magyar kormánynak sikerült a cseh-szlovák kormánnyal a szénzállításra vonatkozóan megegyezésre jutni és így kilátás van arra, hogy az ország szénellátása rövidesen javulni fog.

Ezzel természetesen velejár majd a vasúti forgalom újabb megjavítása és így nem valószínű, hogy egy-két héten belül újból naponta fog közvetlen vonat közlekedni Debrecen és Budapest között.

Hét osztályos felső polgári iskola Debrecenben

A debreceni földmivestanács ülése

A debreceni földmivestanács vasárnap délelőtt 11 órakor ülést tartott, melyen a debreceni polgári iskolai tanárok küldöttsége nevében Nagy József előterjesztette az Országos Polgári Tanáregyesület Tiszavidéki Körének javaslatát, hogy Debrecenben hét osztályos gazdasági felső polgári iskola állítsassék fel. Az elméleti oktatás egyelőre, épület hiányában, az üresen álló huszárlaktanyában folyna, míg a gyakorlati kiképzésre a II. o. gazdasági ismétlő iskola volna felhasználható.

Ecsedi István örömmel üdvözi a polgári iskolai tanárok eme beadványát, mert itt az ideje, hogy intelligens földműveseket neveljünk, hiszen a jövő Magyarország épen az állam földművelő lakosságán fog nyugodni. De a gazdasági oktatást teljesen gyakorlati alapra kell fektetni. Ezért még átmenetileg sem helyeselheti az oktatás kettéválasztását, hanem a huszárlaktanya helyett átmenetileg a meglévő gazdasági ismétlőiskolát kell felhasználni e célra. A tanyákon és vidéken lakó szegényebb gazdák és vagyontalan földműves munkások gyermekei részére, az iskolát bentlakással kell összekötni, de úgy, hogy a növendékek munkájuk után ingyenes ellátásban és oktatásban részesüljenek. Ez pedig gyakorlati képzés mellett állami és városi segély útján meg is valósítható.

Vásáry József javaslatára a földmivestanács egy ilyen gyakorlati irányú felső polgári iskola felállítása iránt sürgős beadványban keresi meg a városi tanácsot.

A földmivestanács foglalkozott a városi törvényhatósági közgyűlés feloszlatásának

kérdésével s többek felszólalása után az elnök a következő határozati javaslatban foglalja össze az elhangzott véleményeket:

„A földmivestanács foglalkozott a városi törvényhatósági közgyűlés feloszlathatóságával. Szükségesnek tartja a törvényhatósági közgyűlésnek a haladó kor szellemében, a néptörvények alapján tartandó választás szerint való ujjaszervezését. — Addig azonban, míg ez lehetségessé válik, nem tartja helyénvalónak az erőszakos feloszlatást. Amennyiben ez mégis megtörténne, a földmivestanács követeli, hogy az új átmeneti törvényhatósági közgyűléshez az összes társadalmi osztályok — mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, szellemi és testi munkások — számarányuk szerint, választás útján legyenek képviselve, nem pedig forradalmi pártok szerint, mert a törvényhatósági közgyűlés a város összes lakosságának érdekeit képviseli.

Vásáry József előadásában foglalkozott ezután a földmivestanács azzal a nagyarányú gazdasági mozgalommal, melyet a Hajdúvármegyei Földmives Népszövetség képvisel. A földmivestanács a csatlakozást a legközelebbi összehívandó nagygyűlésen kívánja kimondtani.

A földmivestanács több kisebb gazdasági ügy mellett a belső rend és a termelés biztosításának kérdésével foglalkozott még, amelyet a legközelebbi ankétn kíván részletesen letárgyalni.

A város eltörölte a fakompetenciát

A törvényhatósági bizottság közgyűléséből

Tudvalevő, hogy a városi tanács elhatározta a háztulajdonosok fakompetenciájának eltörölését. Ma került ez a javaslat a városi törvényhatósági bizottságának közgyűlése elé. Tatay Zoltán dr. aljegyző ismertette a tanács javaslatát. E szerint a polgári tízfizaföldmenny eltörölése 700.000 korona évi bevételi többletet jelent a városi házipénztárnak, ezért a tanács indítványozza, a kompetenciának 1919 január 1-től való eltörölését, azzal, hogy ez az eltörölés nem érinti az 1918-évre esedékes, de még ki nem adott fűtetlennyt.

Suhajda Béla a javaslatot igazságtalannak tartja. Utal arra, hogy a háztulajdonosok igen nagy terheket kénytelenek viselni és a lakbérrendeletek is megkötik a kezüket, nem tartja tehát méltányosnak, hogy ezt a kedvezményt is elvonják tőlük.

Freund Jenő dr. elfogadja a javaslatot, mert enki ebben a városban külön előnyöket nem élvezhet. A háztalannak néposztálya is visel minden terhet és a vízdíjakat és esatonadíjat a háztulajdonosok a lakókra hárítják át.

Balogh István szerint a fakompetencia annyira szoros tulajdonjogi tartozéka a háztelkeknek, hogy elvonása a magántulajdon megbolygatását jelentené és azt volna kénytelen követelni, hogy ebben az esetben mindenképp, még a tisztviselőktől is vonassék meg mindennemű fakedvezmény.

Patay István felszólalása után Handler Gyula kormánybiztos kijelentette, hogy ő kérte a kompetencia eltörölését, kérte pedig azért, mert a jogegyenlőség korszakában a vagyonkiváltságot figyelembe venni nem lehet. A jelen idők szelleme megköveteli, hogy mindenképp intézményesen gondoskodjanak, de nem lehet azt mondani, hogy akinek van, az még többet kapja, de a szegény semmit se. Kéri a javaslat elfogadását.

Ungár Jenő az összes fakedvezmények megszüntetését indítványozta. Freund Jenő dr., Zelinger Ede, Szántó Győző, Balkányi Miklós dr. felszólalása után a közgyűlés névszerinti szavazással 29 szó ellenében 39 szóval elfogadta a tanács javaslatát és ezzel kimondta a fakompetencia eltörölését.

Balogh István ezzel kapcsolatban két indítványt tett. Első indítványát, hogy a háztulajdonosoknak rendez áron olyan mennyiségű fára, amit a fakompetencia kitért, elsőbbségi jog

biztosították, a közgyűlés 30 szóval 28 ellenében elvetette. Azt a másik indítványát, hogy a tisztviselői lakelvézmény eltöröltessék, egyhangulag elvetette a közgyűlés.

Debrecenben elfogják a 21-es honvédek sikkasztóját

Bárdos Kálmán zászlós a rendőrségen

Megírtuk annak idején, hogy Kolozsvár katonái kiűritése előtt a 21-es honvédegyalozsereg *Bárdos Kálmán* nevű zászlósa elsikkasztotta az ezred 300.000 koronáját és hogy ezt a sikkasztó zászlósi *Debrecenben* keresik.

A sikkasztásnak az a története, hogy a mikor a románok megkezdtek Erdély felé való előnyomulásukat, az erdélyi ezredek ellentámaszra szervezkedtek. A kormány erre a célra nagyobb összegeket határozott ki az erdélyi ezredeknek, így a 21-eseknek is 300.000 koronát. Az ezredparancsnokság a pénz folyótelével *Bárdos Kálmán* zászlóst bízta meg, aki az összeget az Osztrák-Magyar Bank kolozsvári fiókjánál, de nem szolgáltatva be, hanem megszökött.

A parancsnokság feljelentésére a sikkasztót országsszerte körözték, január elején pedig a kolozsvári rendőrség egy marosvásárhelyi közlés alapján arról értesítette a debreceni rendőrséget, hogy a sikkasztó zászlós *Debrecenben* *Farkas Ferenc* főpincér Csapó-utcai lakásán bujkál. A debreceni rendőrség akkor nyomozott is, de *Bárdost* a jelzett helyen nem találta meg, *Farkasról* pedig beigazolódott, hogy a sikkasztóval nem áll semmiféle összeköttetésben.

A nyomozást azonban nem szüntették meg és az egyik detektív már napok óta megfigyelt egy rendkívül elegáns alhadnagyot, akire *Bárdos* személyelírása teljesen ráillett. A detektív megállapította, hogy az alhadnagynak semmiféle foglalkozása nincs és mégis nagyulában él. Sikerkült sok terhelő adatot összegyűjteni és *vasárnap délelőtt letartóztatja*.

A rendőrségen az alhadnagy tagadta, hogy azonos lenne a sikkasztóval, de *Bárdos Kálmán 21-es zászlós névre kiállított katonai igazolványokat találtak nála* és a körözvényben foglalt személyelírás is kétségtelenné teszi hogy a 21-es gyalogezred sikkasztóját sikerült elfogni. Az iratokon kívül 20.000 korona készpénzt és egy nagy összegről szóló takarékbetét könyvet találtak nála.

Az alhadnagyot szembesíteni fogják a 21-es gyalogezred Debrecenben tartózkodó tisztjeivel, hogy így a személyazonosságát kétségtelenül megállapítsák.

Leverték a portugál royalistákat

Amsterdam, január 27. A *Lisszaboni forradalmárokat a Monte Santo magaslatról elűzték*. Egy másik *Lisszaboni* híradás szerint a royalisták ellen harcolók a hadsereg és haditengerészet tagjaiból és a felfegyverzett polrokból állanak. *A harcban a köztársaságiak győztek*.

A Havas-ligynökség jelentése szerint a *küzdelem a köztársaságiak győzelmével végződött*. Arra számítanak, hogy *Oporto* az egyre szorosabbra való körülférléssel szemben nem tarthatja magát.

Páris, január 27. A lapoknak jelentik *Madridból*, hogy *Manuel* király Spanyolországban vagy Portugáliában van. *Lisszaboni* távirat szerint *Aires Ormblast*, a király egyik meghatalmazottjait, a *Monte Santon megölték*.

HIREK

00

— **A Magyar Távirati Iroda szikratáviratai Amerikából.** Budapesti tudósítók táviratozza: *Creel* György, az amerikai sajtószolgálat szervezője, tegnap tanácskozott *Gellért* Oszkárral, a miniszterelnöki sajtóosztály főnökével, *Németh* Alfréd dr. miniszterelnökségi osztálytanácsossal, a Magyar Távirati Iroda vezetőjével, *Veress* Mihály posta-kormánybiztossal és *Holló* Józseffel a posta- és táviró vezérigazgatójával a magyar sajtó dróttalan táviró-hírszolgálatának kérdéséről. Az amerikai gyors és alapos munkának és a budapesti radio-állomás kiváló teljesítő képességének élénk bizonyága, hogy a megbeszélés nyomán a Magyar Távirati Iroda már abban a helyzetben van, hogy amerikai sajtónak a békekonferenciáról szóló fontos táviratait a magyar sajtónak közvetítheti. A párisi békekonferenciáról szóló mai tudósításunkban már olvashatók a Magyar Távirati Iroda radiogramjai is.

— **A református presbitérium Juhász-Nagy Sándor igazságügyminiszterhez.** A debreceni református egyház presbitériuma vasárnap délelőtt *Márk* Endre és *Dicső* József elnöklésével ülést tartott, amelyből lelkes hangú távirattal üdvözölték *Juhász-Nagy* Sándort, az egyház főjegyzőjét, igazságügyminiszterré történt kinevezése alkalmából. A gazdasági bizottság előterjesztésére az egyház tisztviselőinek 300, a szolgaszemélyzetnek 200 korona soronkívüli drágasági segélyt engedélyezett, kivette az esküt a gazdasági bizottság új elnökétől, *Nagy* Józseftől és *Mikló*na polgári iskolai segédtanítónőtől, ezenkívül pedig több kisebb ügyet intézett el.

— **Városítják a Hitelintézet zálogházát.** Debrecen város tanácsa ma délelőtt *Handler* Gyula kormánybiztos elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen a közgyűlés tárgyait készítették elő. *Magoss* György dr. tiszti főjegyző a napirend során bejelentette, hogy a Takaré- és Hitelintézet felosztaja zálogintézetét és így a város zálogház nélkül marad. *Javasolja* tehát, hogy a város vegye át a zálogházat, amely ugyan nem hajtana több jövedelmet, mint amennyi a költségek fedezésére szükséges, de fentartására a szegény néposztály szempontjából szükség van. A tanács magáévá vette a főjegyző előterjesztését és megbízta *Csók*ka Samu polgármesterhelyettesét, hogy ebben az ügyben lépjen érintkezésbe a Takaré- és Hitelintézet igazgató-ságával.

— **Az Epres-kerten lesz a debreceni repülőtelep.** A 3. számú repülőcsoporthoz, mint már megírtuk, Debrecenben helyezik el. A repülőcsoporthoz parancsnoksága azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy a repülőtér céljaira az Epres-kert mellett 92 hold területet engedjen át, a 300 főnyi legénység elhelyezésére pedig a *Ghillányi-laktanyát* és a régi csapatkórházat adja át. A törvényhatóság mai közgyűlése a tanács javaslatára úgy határozott, hogy a 92 hold területet 10 évre, a két épületet pedig arra az időre engedi át a repülőcsoporthoz, amíg az épületeket az állam, amelynek iskolai célokra a két épületet a város már felajánlotta, igénybe nem veszi.

— **A város nem emeli a katonai szállásdíjakat.** A debreceni szállások és vendéglők azzal a kérelemmel fordultak a városhoz, hogy a katonai szállásdíjakat emelje fel. — A törvényhatósági bizottság mai közgyűlése ezt a kérelmet, tekintettel arra, hogy a szállásdíjak 1917-ben már felemeltettek és nagy terhet rónak a városra, elutasította.

— **Naprautó** a címe *Krudy* Gyula legújabb, rendkívül érdekes regényének. Ára a számtalan képpel tarkított vaskos kötetnek 18 korona és 10% felár. Kapható: *Hegedűs* és *Sándor* részvénytársaság könyvesboltjában. *Telefon* 54.

— **A Jogász- és Tisztviselői Kör** vasárnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését. Az újonnan megválasztott tisztikar és választmány névsora a következő: Elnök: *Szilágyi* Imre, igazgató-alelnök: *Tóth* Aurél, alelnök: *Nagy* József, titkár *Ruszka* István dr., pénztáros *Pápay* János, ügyész *Maugner* Artur dr.; választmányi tagok: *Berks* Lajos, *Borzsovay* Jenő dr., *Bernolák* Nándor dr., *Daróczy* József, *Garda* Dezső, *Géhl* György, *Gergics* Károly, *Hetey* Károly, *Hódy* Béla dr., *Materny* Lajos, *Majerszky* Mihály, *Miskolczy* Jenő, *Óreg* Béla dr., *Réczey* Sándor, *Rézler* Ervin, *Skrovina* József, *Soltész* Endre, *Szarukán* Zoltán, *Seiwert* Ede, *Szekér* Ernő, *Szivér* Elemér, *Szoboszlai* Sándor, *Unger* Gusztáv, *Wilhelms* Emil; számvizsgálók: *Ferenczy* Viktor, *Klímó* Agoston, *Bodrossy* Dénes.

— **Változás a Pesti Napló vezetésében.** Budapesti tudósítók táviratozza: *Liptha* y Imre megvált a Pesti Napló felelős szerkesztői tisztétől, amelyet máától kezdve *Mester* Sándor tölt be. *Mester* Sándor, a magyar újságíró-társadalom általánosan becsült kiválósága, éveken át volt felelős szerkesztője a Pesti Naplóknak.

— **Szabad Iskola.** Kedden este 6 órakor a kollégium dísztermében fejezi be *R. Kiss* István dr. a magyar fajról tartott előadását. Ez alkalommal kimutatja, hogy a verkeveredés folytán hogyan alakult nyelvünk s miként változtak a magyar faj szellemi és testi tulajdonságai. Az érdekes előadásra felhívjuk a nagyközönség figyelmét. A Szabad Iskola előadásait ezután a kollégium dísztermében tartja meg.

— **Kereskedelmi Irányú továbbképző tanfolyam.** A helybeli felső kereskedelmi iskola tervbevette egy kereskedelmi irányú továbbképző tanfolyam rendezését, amelynek célja, hogy olyanoknak, akik felső kereskedelmi iskolai vagy középiskolai érettségi bizonyítványt szereztek, vagy ezzel egyenrangú mezőgazdasági vagy ipari szakiskolát végeztek, továbbá valamely tisztképző iskolát végeztek, vagy pedig a háború alatt tiszti rangot értek el, továbbá tényleges és tartalékos tisztek, valamint tanítói oklevéllel bírók, vagy pedig ugyanilyen előképzettséggel bíró kereskedelmi alkalmazottak a kereskedelmi jellegű szaktudást elsajátítsák, illetve ebben magukat továbbképezzék. — A tanfolyamra mind férfiak, mind nők felvehetőek, ha a fenti előképzettség valamelyikével bírnak. A tanfolyam legalább 20 jelentkező esetén f. évi február hó 1-én nyílik meg és tart f. évi június hó 30-ig. Az előadások ideje a délutáni órákban lesz. A tandíj 200 korona, beiratási díj 50 korona, ezek a díjak egy összegben a beíráskor befizetendőek. Felhívtnak mindazok, akik a tanfolyamon részt akarnak venni és a fentebb körülírt előképzettséggel bírnak, hogy felvételük végett az előképzettségüket és foglalkozásukat igazoló okmányokkal a felső kereskedelmi iskola igazgatójánál hétköznapokon délelőtt 11—12 óra között a Piac-utca 8. szám alatti igazgatói irodában jelentkezzenek. Az igazgatóság.

— **Nyilatkozat.** A következő sorok közlésére kértünk fel: A napokban nem egy újság közölte azt a hírt, hogy *Tiszadobon* én bujtogattam fosztogatásra a népet s ennek következtében lett kirabolva a gróf *Andrássy* Gyula kastélya is. Eltekintve attól, hogy a kastély kifosztása 1918. november elején történt, én pedig a múlt év nyaratól elsősorban december 18-án voltam kinn *Tiszadobon*, a debreceni kerületi karhatalmi parancsnok, *Buday* őrnagy által a helyszínen megtartott vizsgálaton megállapítást nyert, hogy a vád valótlan. A forradalom óta rólam kolportált s egyéni és közhivatalnok reputációmát mélyen sértő abszurd rágalmak abban találják magyarázatukat, hogy a vármegyében igen szép számban található reakciós elemek szociáldemokrata voltom miatt leplezetlen ellenszenvvel viseltetnek velem szemben s alapos gyanu van arra, hogy ellenem tervszerű haj-

szá indult meg. Nyugodtan várom az általam ismételtén kért vizsgálat lefolytatását s természetesen bíróság elé állítom a rágalmozókat. Tiszalök, 1919. január hó 23. Dr. Tompos Endre hivatalvezető tb. főszolgabíró.

A szociálisták az iparos tanonciskolai igazgató eltávolítását követelik. A városi tanács ma tartott ülésén Csűrös Ferenc dr. tanácsnok bejelentette, hogy a debreceni szociáldemokrata párt átiratot küldött a város-hoz, amelyben azt kívánja, hogy az iparos-tanonciskola igazgatóját, Csűrka Istvánt, mentésük felétől az állásától, mert az igazgató működése nem felel meg az új idők szellemének. Az átirat továbbá azt is követeli, hogy az igazgatót állást ezentúl ne kinevezés, hanem a tanács által választása útján töltsék be. A tanács úgy határozott, hogy az átiratot megfelelő javaslatával végezt kiadja az iparos tanonciskola felügyelő bizottságának.

A köztársasági párt elnöki tanácsa január 28-án, kedden este 5 órakor a párthelyiségben nagyfőnökségi ülést tart s felkéri az összes tanácsstagokat a feltétlen megjelenésre.

Sorshuzás és kabaré-előadás a Katona-Otthonban. A debreceni Katona-Otthon 25-én, szombaton este tartotta kabaré-előadás keretében az exkuzív gyermekeimék készült ajándéktárgyak kisorsolását. A jól sikerült kabaré színetében volt a sorshuzás, amelyen a következő számokat húzták ki nyerőszámokul: A hálószoza-berendezést a 6665., az ebédülő-berendezést a 401., a szalon-berendezést a 9642. és a hegedű, tok és állványt a 177. számú sorsjegy nyerte. A sorsoló bizottság tagjai Handler Gyula kormánybiztos, Quaser Nándor alezredes, Végheő István főhadnagy, Braun Mihály főbizalmiférfi, Szigetű József tizedes, Tokaji János bizalmiférfiak voltak. A kihuzott nyerősorsjegyek tulajdonosai a Péterfia-utcai laktanyában az I. zászlóalj rak-tárkezelőjénél meghatalmazást kap a tárgyak átvételére s ezzel a Mandel-féle cipőáruházban a sorsjegy felmutatása mellett átveheti a tárgyakat. — A Katona-Otthon alapja javára köszönettel vettük a következő felülfizetéseket: Nagy Gábor őrmester, Kiss Gábor, Faragó István őrmester, Ilyés Gábor főszám-vívó 10—10 koronát, Jencsik Gusztáv őrmester, Illosvay Péter százados 8—8 kor., Lestner Béla, Horovitz N., Katka István, Steján Emma Czeglédi Gyula szakaszvezető 5—5 kor., Fuczeti Ferenc, Nagy Lajos alhadnagy 4—4 kor., Pongor István őrmester, Széll Kálmán kk. 3—3 kor., Mogyorósi Gyula, N. N., Szabó Irén, Balogh Imre, Kolozsvári István, Ecsedi János 2—2 kor., Szabó Gyula őrmester, Friedmann József szakaszvezető, Goldstein Dezső, N.N., Fehér Antal kk. 1—1 kor., N. N. 40 fillér, összesen 113.40 korona. — A rendezőség.

Vasárnapi munkaszünet a városi hivatalokban. A város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlésén bejelentette a városi tanács, hogy a kormány rendelete értelmében a város összes hivatalaiban vasár- és ünnepnapokon munkaszünet lesz. A közgyűlés ezt jóváhagyólag tudomásul vette.

Férj és feleség, komédia 3 felvonásban. Írta: Lakatos László, ára 6 korona 60 fillér. Kapható: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

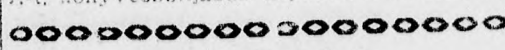
A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete felszólítja összes bizalmiférfiit és nőit, hogy i. hó 28-án délután 5 órakor az egyesület helyiségében (Szent Anna-utca 29.) tartandó fontos értekezleten okvetlenül jelenjenek meg.

A kereskedelmi alkalmazottak szervezeteinek vigalmi bizottsága ma este fél 5 órakor a Hungária küllön kistermében gyűlést tart, amelyre a vigalmi bizottság összes tagjai okvetlenül megjelenjenek.

Arcubasew hírneves orosz írótól új könyv jelent meg. Címe: Fehér havon. Ára 2 korona 20 fillér. Kapható: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

Villamos berendezéseket, réz vezetékkel, felelősség mellett vállal Földes Sándor Hatvan-utca 18.

Szerelmes levél és más elbeszélések. Írta MórícZ Zsigmond. Kis elzevir kiállítású, igen csinos kis kötött könyvecske, MórícZ Zsigmond néhány igen bájos s kedves történetkéjével. Olvasásra is, ajándéknak is egyaránt kedves s praktikus, már rendkívül olcsó áránál fogva is. Csinos kötésben 11 korona. — Hegedűs és Sándor r-t. könyvesboltjában kapható. Piac-utca 34.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:
Csokonai-színház
KEDD: Biboros, B) bérlet.
SZERDA: Biboros, C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Fogadjunk! operett, A) bérlet.
PÉNTEK: Fogadjunk! B) bérlet.
SZOMBAT: Délután: Médü, operett, Este: Fogadjunk! C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután: Hóvirág, operett. — Este: Fogadjunk!

Víg-színház

KEDD: Fogadjunk!
SZERDA: Fogadjunk!
CSÜTÖRTÖK: Tolvaj, szimfonia.
PÉNTEK: Lout, Piros színlapos bohózat.
SZOMBAT: Délután: Aranyember, dráma. — Este: Lout, Piros színlapos bohózat.
VASÁRNAP: Délután: A vasgyáros, szimfonia. — Este: Lout, bohózat.

A színházi iróda hírei. Fogadjunk! A Víg-színházban ma másodszer kerül színpadra Fogadjunk! operett-újdoncság, mely az énekes személyzetnek teljes sikert hozott. — Biboros, Bihary Ákos felléptével ma B) bérletben a Biboros szimfonia kerül színpadra.

A Víg-színház Carneval-estélye. A szezon legnagyobb és legszebb jelmezes táncestélye szombaton lesz az Arany Bika dísztermében. **Az aranyember II. része ma utóliára az Urániában.** Tekintettel a nagy érdeklődésre, három előadás, 3, 5 és 7 órakor. Holnap, szerdán közkívánatra a Vörös kérdőjel című öt-felvonásos dráma, Csermely Gyulának a Pesti Hirlapban megjelent szenzációs regénye filmen.

W. Psylander főszerreplésével A szerelmeskedés című szimfoniát ma utóliára mutatja be az Apollo. Holnap, szerdán. Az aranyember második része kerül az Apollóban műsorra. Jegyelővétel. Az aranyember-előadások délután 3, 5 és 7 órakor.

Gunnar Tolnaes, a közkedvelt Nordisk-művész remek játékában gyönyörködött ma az Arany Bika-mozi közönsége. A koldusgrófnó című vígjáték főszerreplő nagy művésztellett látsza. Ma, kedden, utóliára van ez a remek Nordisk-film műsoron.

Hirdetmény.

Értesítjük ügyfeleinket, hogy az intézetünknel betéti könyvekre elhelyezett összegek kamatlabát folyó év február hó 1-től kezdve

1/2 % -kal (félszázalékkal) leszállítjuk.

Belföldi Takarékpénztár, Debreczenben.

T. ügyfeleink sz. tudomására hozzuk, hogy a nálunk takarékkönyvecskékre elhelyezett betétek kamatlabát a betéti üzletszabályzataink 4. §-a értelmében

1/2 % -kal leszállítjuk.

Debreczen, 1919. január 25. én.

Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókja.

Apróhirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szögig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szögig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kövér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt, szülő zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszék. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

SULFOTIN

gyógyyszer érkezet! **GRÓSZ NAGY FERENCZ** „Arany egyszaru” gyógyszerárába (Színház mellett) — Ugyanott mindenféle pipere cikkek, parfümök, száj- és hajvizek legolcsóbban beszerezhetőek.

Eladó előnyös fizetési feltételek mellett a Samsont-menten. a sorompó mellett, Kondor-utca 3. sz. házas-ték. Az egész sürt drótkerítéssel körül van véve 2 szobás lakás, nagy istálló, pince kamra, székesszék, 1 hold szőlő, fél hold veteményes kert foglalt magában. Értekezhet Debreceni Gazdak Bankjánál, Kossuth-u 17.

Különbölegéztábla és egy üvegajtó eladó Darabos-utca 7. sz. alatt.

Uri szabóműhely

II megnyitás
VÁR UTCA 9.SZ. ALATT hadból visszatérve, szabóműhelyem újból megnyitottam. — Kérem t. megrendelőim újabb pártfogását Tisztelettel: **SUGAR SAMU,** uriszabó.

Aknek

törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámert, Arany Bika-bérház 3.

Kiadó

haszonbérbe 4 hold elsőosztályú szántóföld Hortobágyi malom mellett, közvelelen mester utcai sorompónál Értekezhet a Gazdak Bankjánál, Kossuth-u. 17.

irogepel egjobban javit Keszier, első debreceni műszerezés Széchenyi-u. 1.

Lapkihordó

esszonyokat jó illetéssel felvessz a kiadóhivatal. :: ::

7 koronás olcsó regánysorozat:

Szomaházy István: Ella kisasszony ötlete és Nyári felhők. — Brousin Hourard: A rejtelmes sziget. Regény. — Ellor Carit: Vendetta és Uchard Kario, Az Óvédence egy kötetben — Rider Haggard: Ismeretlen ország Regény. — Minden kötet 7 kor.

Kaphatók: **Aczél Henrik modern antiquáriuma** könyvkereskedésében **Első Takarékpalota.** TELEFONSZÁM: 575.

VISZKETEGSÉGET, SÖMÖRT, RÜHT a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-ler eredeti, törvényesen védett „SKABOFORM-KENŐCS”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig érhető pecsétet. Dr. Fiesch-félet kérjünk. Próbategely K 4.—, nagy tégely K 6.—, családi tégely K 15.—. Debreczen és vidéke részére főraktár Reichard Sándor Cillag gyógyszerár Árpád-tér 1. és Grosz Nagy Ferenc Arany Egyszaru gyógyszerár a Vateinél a „SKABOFORM” vedjegyre ügyeljünk.

Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókja. Megjelent Helytartó és Kronika köznevelésügyi bizottságának. Ferenc Udvari utca 48. a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókja.